

From: "5.1.2e" <5.1.2e@nijmegen.nl>
Sent: 5/14/2024 9:34:05 AM
To: "5.1.2e" <5.1.2e@nijmegen.nl>, "5.1.2e" <5.1.2e@nijmegen.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e@nijmegen.nl>
Subject: Laatste versies Cvs + Raadsbrief 1

Hoi collegas,

Laatste versie. Nog aan geschaafd en ingedikt, o.a. stukje tippelen zonder zone geschrapt in Raadsbrief.

Groet,

5.1.2e

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
MO10
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

5.1.2e
5.1.2e @nijmegen.nl
T 024 5.1.2e

Ons kenmerk

EE

Datum 18 april 2024
Onderwerp Intrekken aanwijzingsbesluit

Geachte heer/mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over het door het college vastgestelde besluit van datum.... om het aanwijzingsbesluit Toppelzone van 22 maart 2022 in te trekken en daarmee de toppelzone te sluiten. De aanleiding om dit besluit te nemen is de uitspraak van de rechtbank met betrekking tot de twee geweigerde registraties. Dit besluit heeft gevolgen voor de stad, de bezoekers van de toppelzone, de straatsekswerkers zelf en de Zorgaanpak van deze doelgroep.

In eerdere brieven hebben wij u op de hoogte gehouden over de Zorgaanpak Straatsekswerkers (zie brief 23 februari 2021, 6 juli 2021 en 12 juli 2022), het huidige beleid en de juridische ontwikkelingen.

In deze brief benoemen wij de kansen en risico's van het genomen collegebesluit voor de stad.

Historische context

In 2007 is de registratieplicht opgenomen in het aanwijzingsbesluit Toppelzone. Dit had enerzijds tot doel om de overlast terug te dringen en de toppelzone beheersbaar te houden en anderzijds de straatsekswerkers –wanneer nodig- toe te leiden naar zorg. Op deze wijze bood de toppelzone een relatief veilige werkplek.

In 2022 is het beleid geactualiseerd. Er is gekozen voor het in stand houden van het huidige beleid met een eenmalige en beperkte uitbreiding; straatsekswerkers konden zich opnieuw registreren voor de toppelzone op basis van een nieuw aanwijzingsbesluit.

Vereisten waren dat de werkers vanaf 1 januari 2020 met regelmaat werkzaam waren op de zone en/of gebruikt maakten van het zorgaanbod.

Met de actualisatie van het beleid bleven bestaande rechten in stand en daarnaast kregen de ongeregistreerde straatsekswerkers, die gebruik maakten van het zorgaanbod, toegang tot de toppelzone. Dit betekende ook de keuze voor een beleid gericht op de instandhouding van de uitsterfconstructie die gekoppeld is aan een zorgaanbod. Het ging in 2023 om 18 geregistreerde straatsekswerkers.

Beheersbaarheid, relatieve veiligheid van de vrouwen en een goede zorgverlening stonden daarbij centraal.

Juridische ontwikkelingen

Op 17 mei jl. diende de rechtszaak rondom twee geweigerde registraties. Deze registraties zijn geweigerd omdat beide registraties niet voldoen aan de in het besluit gestelde voorschriften. Dit leidde tot juridische stappen door de aanvragers. Naast deze aanvragers heeft ook de stichting Bureau Clara Wichmann (BCW) bezwaar gemaakt tegen de twee afwijzingsbesluiten. De rechter heeft het beroep gegrond verklaard en de voorschriften in het Aanwijzingsbesluit Tippelzone, o.a. de registratieplicht in strijd geacht met de privacyregels en/of andere wetgeving en per direct onverbindend verklaard. Deze uitspraak heeft directe gevolgen voor de tippelzone; deze wordt namelijk per direct voor eenieder toegankelijk zonder registratie. BCW heeft in het voortraject meerdere malen aangegeven dat zij voorstander zijn van het openzetten van de tippelzone voor alle straatsekswerkers. Om deze reden zullen zij hier ook landelijke bekendheid aan geven. Dit zal een aanzuigende werking hebben en grote risico's met zich meebrengen voor de openbare orde en veiligheid in en rondom de tippelzone.

Aantallen

Op dit moment beschikken 18 straatsekswerkers over een registratie (april 2024). Hiervan maken 11 straatsekswerkers gebruik van de tippelzone en de huiskamer. Van deze 11 straatsekswerkers werken er 5 zeer regelmatig op de tippelzone. De overige 6 straatsekswerkers werken een paar dagen per maand op de tippelzone, variërend van 1-2 dagen per maand (3 straatsekswerkers) tot 4-7 dagen per maand (3 straatsekswerkers). Zij bezoeken allemaal de huiskamer.

Kansen en risico's bij sluiting tippelzone

Het intrekken van het aanwijzingsbesluit Tippelzone waarbij het niet langer toegestaan is om te tippelen in Nijmegen biedt kansen en risico's. Wat zijn deze mogelijke kansen en risico's van sluiting?

- Het tippelen verplaatst zich mogelijk naar andere plekken in de stad waarbij overlast voor inwoners en openbare ordeproblemen kunnen ontstaan. Ook een toename van agressie, misbruik en geweld tegen straatsekswerkers kan het gevolg zijn. Straatsekswerkers blijven zoeken naar andere plekken om te kunnen tippelen. Sluiting van de tippelzone in de coronatijd zorgde ervoor dat de straatsekswerkers in de omgeving van de huidige zone naar klanten zochten. Een ander opvallend feit was dat in deze lockdown-periodes meerdere straatsekswerkers een andere weg zijn ingeslagen/ gestopt zijn.
- Het zonder registratieplicht openhouden van de tippelzone betekent dat de Nijmeegse tippelzone open staat voor alle straatsekswerkers van Nederland (en Europa). Omdat wij op dit moment een van de weinige gemeenten zijn die nog een tippelzone kent, zal dit een grote aanzuigende werking met zich meebrengen. De doelstellingen die wij tot nu toe voor ogen hebben met de tippelzone, namelijk het beheersbaar houden van de openbare orde en het bieden van een intensieve zorgaanpak is niet meer mogelijk zonder een registratieplicht. Ook is het niet

meer mogelijk een uitsterfconstructie te hanteren zonder registratieplicht. Er zullen grote openbare ordeproblemen ontstaan in en rondom de zone als er zonder registratie getippeld mag worden. De risico's van een tippelzone zonder registratieplicht en daarmee dus zonder toezicht en controle zijn vele male groter dan de risico's van de sluiting van de zone.

Voortzetting Zorgaanpak

De zorgaanpak is een specifiek voor de doelgroep ontwikkelde aanpak, gericht op de meest kwetsbare straatsekswerkers, voor wie het in het kader van hun gezondheid en veiligheid dringend gewenst is om maatwerk te bieden. De nadruk van het maatwerk ligt op het bieden van rust en stabiliteit en het bieden van ondersteuning om bijvoorbeeld af te kicken van een harddrugsverslaving, met als doel te komen tot ruimte voor lotsverbetering. Lotsverbetering betekent in dit geval het bieden van ondersteuning bij de individuele zorgvraag van de straatsekswerker, op gebied van onder andere huisvesting, behandeling, aandacht voor welzijn of fysieke verzorging. Het belangrijkste doel van de zorgaanpak is het bevorderen van contact met de doelgroep, gericht op het belang van het bieden van begeleiding en rust, en (secundair) mogelijk een toekomst buiten de straatprostitutie. De uitvoering van de zorgaanpak is georganiseerd vanuit een vast team van professionals met passende expertise en met inzet van ervaringsdeskundigen.

Concreet biedt de Zorgaanpak:

- Begeleiding door casemanagers (STAP-team) en een ervaringsdeskundige.
- Time-outvoorziening
- Een flexibel budget beschikbaar voor de aanpak.

Huiskamer de Cirkel

Aan Tippelzone 'De loods' is huiskamer de Cirkel gekoppeld, waar de straatsekswerkers terecht kunnen voor opvang gedurende de avonduren. Er is daar ruimte voor contact, voorlichting over veilig werken en middelengebruik. Daar vinden ook de periodieke SOA-controles en verstrekking van anticonceptie plaats uitgevoerd door de GGD. Met het sluiten van de tippelzone verdwijnt ook de Cirkel en dus een vindplaats van deze doelgroep voor de hulpverleners. Al is de tippelzone met huiskamer niet de enige vindplaats. Andere vindplaatsen zijn het MFC, KISS, SOA-poli (GGD). Het bieden van een inloofunctie voor voorlichting over veilig werken middelengebruik en contact kan mogelijk op een andere plek gaan plaatsvinden. Dit dient nader onderzocht te worden.

Concreet:

- Bij sluiting van de tippelzone zetten we de Zorgaanpak voort door het bieden van zorg aan alle straatsekswerkers werkzaam in Nijmegen.
- Individuele straatsekswerkers blijven we motiveren en ondersteunen om uit het straatsekswerk te stappen.

Vervolg

Na het zomerreces informeren wij u over het verloop van de sluiting van de tippelzone en de mogelijke handelingen die daaruit voortkomen.

Tot slot

Wij hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd over de ophanden zijnde sluiting van de tippelzone en de vervolg inzet voor de straatsekswerkers in onze stad.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester

Onderwerp

Intrekking aanwijzingsbesluit Tippelzone

Opsteller	5.1.2e	Behandeldatum	4 juni 2024
Programma	Veiligheid Zorg & Onderwijs	Status	Geheim
Portefeuillehouder	H.M.F. Bruls en G. Visser		

Advies

1. Met toepassing van artikel 87 van de Gemeentewet, in verband met artikel 5.1 lid 2 sub d en lid 4 van de Wet open overheid, geheimhouding op te leggen op het collegevoorstel intrekking Aanwijzingsbesluit Tippelzone alsmede op de bijlage raadsinformatiebrief tippelzone. De geheimhouding wordt opgeheven op moment dat de opschortende voorwaarde ingaat en het besluit in werking treedt. Op moment dat de opschortende voorwaarde niet ingaat treedt het besluit niet in werking.
2. Het Aanwijzingsbesluit Tippelzone d.d. 22 maart 2022 in te trekken onder de opschortende voorwaarde dat de rechtbank de voorschriften in dit aanwijzingsbesluit om seksuele diensten te kunnen aanbieden op de tippelzone (o.a. de registratieplicht) onverbindend verklaart. Het besluit treedt pas in werking op moment dat deze opschortende voorwaarde ingaat.
3. De brief aan de raad vast te stellen, waarin de raad wordt geïnformeerd over het besluit van het college om het Aanwijzingsbesluit Tippelzone in te trekken.

Aanleiding

De zitting van de rechtbank rondom twee geweigerde tippelzone-registraties is gepland op 17 mei a.s.. Deze registraties zijn geweigerd omdat beiden niet voldoen aan de in het aanwijzingsbesluit gestelde voorschriften. Indien de rechtbank het beroep gegrond verklaart en de voorschriften (o.a. de registratieplicht) in het Aanwijzingsbesluit Tippelzone verbindend verklaart wegens strijd met de privacyregels en/of andere wetgeving heeft dit onmiddellijk grote negatieve gevolgen voor de openbare orde in en rondom de tippelzone. De Nijmeegse tippelzone is vanaf dat moment zonder voorafgaande registratie toegankelijk voor alle straatsekswerkers. De uitsterfconstructie die wij kennen en de koppeling die is gemaakt met het zorgaanbod is dan ook niet meer uitvoerbaar zonder een registratie.

Naast de aanvragers van deze twee geweigerde tippelzone-registraties heeft ook de stichting Bureau Clara Wichmann (BCW) bezwaar gemaakt tegen de twee afwijzingsbesluiten. BCW heeft in het voortraject meerdere malen aangegeven dat zij voorstander zijn van het openzetten van de tippelzone voor alle straatsekswerkers. Om deze reden zullen zij hier ook landelijke bekendheid aan geven. Dit zal een aanzuigende werking hebben en grote risico's met zich meebrengen voor de openbare orde en veiligheid in en rondom de tippelzone.

Naar verwachting zal de rechtbank 6 weken na de zitting uitspraak doen.

Beoogde impact

Met bijgevoegde brief informeren we de raad over het genomen collegebesluit en welk vervolg gegeven wordt aan sluiting van de tippelzone met betrekking tot de handhaving en de veiligheid in de stad. Tevens wordt ingegaan op de voortzetting van de zorgaanpak voor de straatsekswerkers en het bestaande beleid.

Ten aanzien van het programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg dragen we bij aan de ambitie: “We zorgen dat kinderen en volwassenen zoveel mogelijk in een (veilige) thuissituatie kunnen leven. We versterken inwoners en gezinnen die de basis van het bestaan niet (meer) op orde hebben of deze dreigen te verliezen.” Ons besluit sluit aan op de bij deze ambitie geformuleerde activiteit: “We voorkomen huisuitzettingen, leiden toe naar zorg, werken aan het perspectief van multi-probleemhuishoudens en beperken de overlast als gevolg van dakloosheid en psychiatrische en/of psychosociale problematiek.” Ten aanzien van het programma Veiligheid draagt onze aanpak van het prostitutievraagstuk bij aan de ambitie: 'We zijn een lokaal bestuur dat binnen het veiligheidsdomein regie neemt kaders stelt en partijen bij elkaar brengt.' Ons besluit sluit aan op de bij deze ambitie geformuleerde activiteit: 'We stellen in geval van multi-problematiek lange-termijndoelen vast en we leveren bijbehorend maatwerk om escalatie van problematiek en stijgende (maatschappelijke) kosten tegen te gaan.'

Argumenten

1.1. Openbaarmaking weegt niet op tegen andere belangen

Met dit besluit zijn wij proactief en sorteren we voor op een mogelijke negatieve uitspraak van de rechtbank. Wij willen niet het risico lopen om de tippelzone te worden voor heel Nederland (en Europa). De risico's voor de openbare orde in en rondom de tippelzone en de overlast die dit zal meebrengen voor de omgeving zijn dermate groot dat het noodzakelijk is om nu al voorbereidingen te treffen en een besluit te nemen voor het geval de voorschriften, o.a. registratieplicht onverbindend worden verklaard. Omdat een dergelijke uitspraak er nog niet is en de uitkomst van een juridisch geschil niet helemaal vooraf te voorspellen is het niet wenselijk om dit besluit nu al openbaar te maken. De openbaarmaking van dit besluit weegt niet op tegen andere belangen. Dit zou namelijk voorbarig zijn en onnodige onrust creëren op de tippelzone. Op moment dat de opschortende voorwaarde daadwerkelijk intreedt en het besluit in werking treedt, is het van belang dat eerst de belanghebbenden, namelijk de reeds geregistreerde straatsekswerkers en de zorginstanties goed geïnformeerd worden voordat het besluit openbaar wordt gemaakt.

1.2. Geen Nijmeegse tippelzone voor heel Nederland.

In de huidige situatie zijn voorschriften gesteld aan de straatsekswerkers om te mogen tippelen. Door de opgelegde registratieplicht was het mogelijk om zicht te houden op en op de hoogte te blijven van wie er werkzaam zijn. Het was mogelijk om deze relatief kleine groep straatsekswerkers te motiveren en ondersteunen om uit het straatsekswerk te stappen en hen te ondersteunen bij lotsverbetering. Onder o.a. deze condities is destijds groen licht gegeven om de tippelzone open te houden.

Wanneer de tippelzone toegankelijk wordt voor alle straatsekswerkers uit Nederland is van een persoonsgerichte aanpak waarbij gewerkt wordt aan lotsverbetering geen sprake. De aanzuigende werking van het vervallen van de registratieplicht zal grote risico's met zich meebrengen voor de openbare orde en veiligheid in en rondom de tippelzone.

1.3. Relatief veilige werkplek kan niet meer geboden worden

Afgelopen jaren is geprobeerd voor deze doelgroep een relatief veilige werkplek te creëren. Deze is niet meer te garanderen bij een tippelzone die volledig opengesteld wordt voor alle sekswerkers uit Nederland en zonder registratieplicht. Tevens is er minder grip op hygiëne, hulp en bestrijding van vrouwenhandel en uitbuiting.

Kanttekeningen

Gevolgen sluiting

- Bij sluiting van de zone moet er rekening mee gehouden worden dat het tippelen zich verplaatst naar een ander deel/delen van de stad. Straatsekswerkers zullen blijven zoeken naar andere plekken om te kunnen tippelen. Sluiting van de tippelzone in de coronatijd zorgde ervoor dat de straatsekswerkers in de omgeving van de huidige zone naar klanten zochten. Een ander opvallend feit was dat in deze lockdown periodes meerdere straatsekswerkers een andere weg zijn ingeslagen/ gestopt zijn.
- Wij dienen tevens bedachtzaam te zijn op een mogelijke toename van agressie, misbruik en geweld tegen straatsekswerkers.

Op dit moment wordt er een 'plan' opgesteld hoe de afdeling Veiligheid en handhaving hierop kunnen in te spelen en welke acties er ondernomen gaan worden.

Zorgaanpak straatsekswerkers

De zorgaanpak voor de groep straatsekswerkers is op dit moment geborgd bij twee zorgaanbieders (Iriszorg en het Leger des Heils). Dit gebeurt middels het leveren van casemanagement, de inzet van een ervaringsdeskundige, voor aansturing en expertise, de inzet van een flexbudget en de inzet van een time-outvoorziening. Na sluiting loopt deze zorgaanpak door al wordt nauwlettend gevolgd wat nodig is/ bijgestuurd.

Financiën

Sluiting van de tippelzone levert een besparing op in de kosten die nu gemaakt worden voor de loods, huiskamer de Cirkel, de beveiliging op de tippelzone en schoonmaak en onderhoud van de loods op de tippelzone. De kosten van de Zorgaanpak lopen gewoon door. Daar staat tegenover dat sluiting van de tippelzone mogelijk kosten met zich meebrengen m.b.t. beveiliging en handhaving rondom het gebied van de huidige tippelzone en/of elders in de stad.

Vervolg

Wat gebeurt wanneer?

- Zittingsdatum is 17 mei. Uitspraak van de rechtbank wordt verwacht binnen 6 weken na de zittingsdatum.
- Na vaststelling sluiting tippelzone wordt
  - o Informatieve brief over sluiting wordt verstuurd voor de geregistreerde straatsekswerkers.
  - o Persbericht uit laten gaan – 5.1.2e heeft 5.1.2e reeds benaderd
  - o Medewerkers afdeling Veiligheid, Handhaving en toezicht wordt geïnformeerd over ophanden zijnde sluiting,.....
  - o Met de uitvoerende partijen (IrisZorg en Leger des Heils) wordt direct na vaststelling het gesprek aangegaan over de sluiting van de tippelzone (en dus ook huiskamer de Cirkel) en de communicatie naar de straatsekswerkers.

Collegevoorstel

Bijlage(n)

1. Raadsbrief

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 6, 8